

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

Економіко-гуманітарний інститут, гуманітарний факультет
(повне найменування інституту, назва факультету)

Кафедра міжнародних економічних відносин
(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА ДИПЛОМНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

**на тему: «Особливості інноваційного розвитку країн світу та формування
національної моделі»**

Виконала

студентка II курсу, групи ГФ-218м
спеціальності 292 «Міжнародні економічні
відносини», ОПП «Міжнародний бізнес»
(код і назва напрямку підготовки, спеціальності)

Калачова К. О.

(прізвище та ініціали студента)

Керівник Ситников М. М.

(прізвище та ініціали)

Рецензент Брусінський О. В.

(прізвище та ініціали)

м. Запоріжжя
2019 рік

РЕФЕРАТ

КДМР: 129 с., 9 рис., 13 табл., 65 джерел, 3 додатки.

Тема роботи: Особливості інноваційного розвитку країн світу та формування національної моделі

Мета роботи – з'ясування особливостей інноваційного розвитку країн світу задля формування національної інноваційної моделі.

Об'єкт дослідження – процес розвитку інноваційної економіки в країнах світу.

Предмет дослідження – інноваційний розвиток країн світу та формування національної моделі.

Методи дослідження: історичний – генезис теорії економічного розвитку та дослідження еволюції поглядів інноваційного розвитку, метод порівняльного (компаративного) аналізу – для аналізу інноваційного розвитку економічно розвинених країн, графічний і табличний – для наочного відображення положень роботи, синтезу та абстракції – для активізації сучасного міжнародного бізнесу та залучення світового досвіду для підвищення економічного розвитку України, системний та логічний – виявлення чинників інноваційного розвитку, метод наукового пізнання – збір та обробка інформації для розвитку інноваційної економіки та формування нової моделі, діалектичний – визначення сутності та особливостей інноваційного розвитку економіки.

Анотація. Визначено сутність, чинники, основні ознаки та роль інноваційного розвитку в економіці. Виявлено теоретичні аспекти економічного та інноваційного розвитку. Проведено компаративний аналіз інноваційного розвитку провідних країн світу. Висвітлено та проаналізовано класифікацію країн за інноваційним розвитком. Обґрунтовано необхідність нового економічного курсу та сучасні виклики активізації економічного розвитку України.

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК, НАУКОВО-
ДОСЛІДНІ ТА ДОСЛІДНО- КОНСТРУКТОРСЬКІ РОБОТИ, КОНКУРЕНТОС
ПРОМОЖНІСТЬ, ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТЕХНОЛОГІЇ, МОДЕЛЬ.

Аннотация. Определена сущность, факторы, основные признаки и роль инновационного развития в экономике. Выявлено теоретические аспекты экономического и инновационного развития. Проведено компаративный анализ инновационного развития ведущих стран мира. Освещена и проанализирована классификация стран по инновационному развитию. Обоснована необходимость нового экономического курса и современные вызовы активизации экономического развития Украины.

ИННОВАЦИОННОЕ РАЗВИТИЕ, НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЕ
И ОПЫТНО-КОНСТРУКТОРСКИЕ РАБОТЫ, КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ,
ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО, ТЕХНОЛОГИИ, МОДЕЛЬ.

Annotation. The essence, factors, main features and the role of innovative development in the economy are determined. The theoretical aspects of economic and innovative development are revealed. A comparative analysis of the innovative development of the leading countries of the world is carried out. The classification of countries by innovative development is highlighted and analyzed. The necessity of a new economic course and modern challenges of enhancing the economic development of Ukraine are substantiated.

INNOVATIVE DEVELOPMENT, RESEARCH AND DEVELOPMENT,
COMPETITIVENESS, ENTREPRENEURSHIP, TECHNOLOGY, MODEL.

ЗМІСТ

Завдання на кваліфікаційну дипломну магістерську роботу.....	2
Реферат.....	4
Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів.....	8
Вступ.....	9
1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕНЬ	
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН СВІТУ.....	13
1.1 Генезис теорії економічного розвитку.....	13
1.2 Еволюція поглядів інноваційного розвитку.....	20
1.3 Інноваційний розвиток як основа економічної моделі розвинених країн.....	26
2 АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МОДЕЛЕЙ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ.....	35
2.1 Чинники та основні ознаки інноваційного розвитку країн світу.....	35
2.2 Класифікація країн за інноваційним розвитком.....	50
2.3 Компаративний аналіз досвіду інноваційного розвитку економічно розвинених країн.....	58
3 ЗАЛУЧЕННЯ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	81
3.1 Сучасні виклики активізації економічного розвитку України.....	81
3.2 Формування національної моделі економічного розвитку.....	84
3.3 Інноваційна модель як основний пріоритет розвитку економіки України.....	94
4 ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ...	101
4.1 Аналіз потенційних небезпек.....	101
4.2 Заходи по забезпеченню безпеки.....	103
4.3 Заходи з виробничої санітарії і гігієни праці.....	106
4.4 Заходи безпеки у надзвичайних ситуаціях.....	111
4.4.1 Заходи з пожежної безпеки.....	111
4.4.2 Дії робітників, службовців і населення при аварії з викидом (розливом) сильнодіючих отруйних речовин.....	113

Висновки.....	116
Перелік джерел посилань.....	119
Додаток А Класифікація галузей промисловості за рівнем інтенсивності НДДКР (станом на 2018 р.).....	126
Додаток Б Позиції країн на світовому ринку високотехнологічної продукції.....	127
Додаток В Порівняння показників наукоємності в окремих країнах світу (станом на 2017р.).....	129

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ

1. Калачова К. О. Ситников М. М. Роль держави у створенні механізму регулювання інноваційної діяльності. *Засади реформування економічної системи країни в контексті міжнародного співробітництва*: матеріали всеукр. науково-практичної конф. (м. Одеса, 9 листопада 2019 р.) С. 14-16
2. Калачова К. О. Ситников М. М. Фактори впливу на інноваційний розвиток підприємств. *Перспективи розвитку економічної системи з урахуванням сучасних євроінтеграційних процесів*: матеріали всеукр. науково-практичної конф. (м. Київ, 9 листопада 2019 р.) С. 61-63
3. Калачова К. О. Ситников М. М. Залучення світового досвіду для підвищення ефективності економічного розвитку України. Науковий журнал «Молодий вчений» 2019. №11 (75)
4. Чинники і тренди економічного зростання в Україні : колективна монографія / за ред. д-ра екон. наук М.І.Скрипниченко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – Електрон. дані. – К., 2018. – 386 с. : табл., рис. – Режим доступу : <http://ief.org.ua/docs/mg/302.pdf>
5. Москалик Р.Я. Технологічна компонента в зовнішній торгівлі країн Центрально-Східної Європи: досвід для України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/Monitor/Juni/19.htm>
6. Л. В. Шостак. Інноваційні моделі розвитку країн світу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/18794/1/68-328-332.pdf>
7. Січко С. М. Інноваційний розвиток країн світу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/7_3_2016ua/25.pdf
8. Global R&D funding forecast // Battelle. The Business of Innovation. – 2016. – 36 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://iriweb.org/sites/default/files/2016GlobalRDFundingForecast.pdf>
9. Г.Й. Никифорук. Міжнародний досвід підтримки інноваційного розвитку та можливості його використання в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/13383/1/65_Nikiforuk_140-142_69.pdf

10. Мілевська Т. С. Моделі інноваційного розвитку економіки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2012-7_0-pages-44_47.pdf

11. А. М. Хімченко, О. О. Махнович. Активізація та розвиток інноваційних процесів в країнах світу: ретроспектива та сучасний стан. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economy.in.ua/pdf/12_2013/12.pdf

12. Леонтьев Б. Как работает инновационная система США / Б. Леонтьев [Електронний ресурс]. — Режим доступу: — <http://www.logistika-prim.ru/5761.pdf>

13. Інновації в освіті і науці окремих країн Європи, Азії та Америки Інформаційний бюлетень наукового проекту «Інноваційний університет – інструмент інтеграції в європейський освітній і науковий простір». Випуск 4. [Електронний ресурс]_Режим доступу:<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9721>

14. Цимбал Л.І. Інтелектуалізація економіки Китаю: інноваційний та людський потенціал в умовах глобалізації. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/21696/9399.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

15. Блог Василя Ткаченко. 28.02.2017. Секрет інноваційного прориву Південної Кореї: досвід для України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2184059-sekret-innovacijnogo-prorivu-pivdennoi-korei-dosvid-dla-ukraini.html>

16. Р. П. Гаврилюк. Державна політика Японії у сфері розвитку інноваційної економіки. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.economy.in.ua/pdf/10_2012/13.pdf

17. В.К. Симоненко. Становлення інноваційної моделі розвитку економік України: проблеми центральної влади і регіонів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ird.gov.ua/pe/re200903/re200903_007_SymonenkoVK.pdf

18. А. Ю. Сербенівська. Сутність та значення інноваційних процесів в діяльності підприємств.

[Електронний ресурс].Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1690>

19. Дідик Т. В. Чинники інноваційного розвитку підприємства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/2016-ekonomika-i-menedzhment/7_diduk.htm

20. П. Т. БУБЕНКО, М. С. ВЛАДИМИРОВА. КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ з курсу. Інноваційний розвиток підприємства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/43480/1/2016%20%D0%BF%D0%B5%D1%87%20115%D0%9B.pdf>

21. Інноваційні дослідницькі університети як чинник модернізації освітньо-наукової сфери та розбудови суспільства знань. Аналітична записка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1427/>

22. Соболева С. М. Освіта як стратегічний ресурс інноваційного розвитку українського суспільства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zt.knteu.kiev.ua/files/2012/03\(62\)2012/3_12_14.pdf](http://zt.knteu.kiev.ua/files/2012/03(62)2012/3_12_14.pdf)

23. Писаренко Т. В., Кваша Т. К., Карлюк Г. В., Лях Л. В. Інноваційна діяльність та її вплив на економічний розвиток в Україні. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2731/innovacijna_diyalnist5.pdf

24. Експертно-аналітичний центр Оптіма. Дослідження для розробки Нового економічного курсу України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://optimacenter.org/research/doslidzhennja-dlja-rozrobky-novogo-ekonomichnogo-kursu-ukrajiny/>

25. Яремко Л. А. «Нова економіка» та інноваційний розвиток. [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2011_3_1_25_30_0.pdf

26. Петухова О. М. Еволюція теорії інновацій у процесі соціально-економічного розвитку суспільства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/270/3/2.pdf>

27. Штулер І. Ю. Еволюція теорій економічного розвитку у сучасному вимірі знань. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://global-national.in.ua/archive/9-2016/45.pdf>

28. Г. Я. Глуха. Економічне зростання: еволюційно-змістовий аналіз. [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://ir.duan.edu.ua/bitstream/123456789/834/1/ao_2013_1_6.pdf

29. Генезис сучасних економічних теорій. Економічна думка кінця XIX - першої третини XX ст. як теоретичне підґрунтя формування сучасних економічних теорій. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://pidruchniki.com/14170120/politekonomiya/genezis_suchasnih_ekonomichnih_teoriy

30. Бажал Ю. М., Пісоцька Ю. А. Необхідність вивчення теорії економічного розвитку Й. Шумпетера в українських університетах. [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2037/Bazhal_Neobkhidnist_vyvchennia_teorii.pdf?sequence=1&isAllowed=y

31. Навчальні матеріали онлайн. Становлення національної моделі економічного розвитку України. [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://pidruchniki.com/1665021453141/ekonomika/stanovlennya_natsionalnoyi_modeli_ekonomichnogo_rozvitku_ukrayini

32. Зміст процесу управління інноваціями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://referat-ok.com.ua/inshe/zmist-procesu-upravlinnya-innovaciyami>

33. Міжрегіональна Академія Управління персоналом. Роль держави у створенні механізму регулювання інноваційною діяльністю. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://studfile.net/preview/7364211/page:10/>

34. М. М. Рубанов. Роль держави в регулюванні інноваційної діяльності на регіональному рівні. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.kbuaa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2011-4/doc/1/20.pdf>

35. Моделі економічного розвитку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://studfile.net/preview/5726122/page:3/>

36. Моделі економічного розвитку та основні фактори економічного зростання.[Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://kimo.univ.kiev.ua/MEO/07.htm>
37. Моделі економічного розвитку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://lektsii.com/2-111055.html>
38. Економічна модель Японії. [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://otherreferats.allbest.ru/international/00041074_0.html#text
39. Особливості економічної моделі США. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.bestreferat.ru/referat-214191.html>
40. Національна модель економічного розвитку Китаю. [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://knowledge.allbest.ru/international/3c0b65625b3bd69a5d43a88521306d37_0.html
41. А.А. Мигранян. Научный доклад Специфика экономических моделей и основные тренды социально-экономического развития стран СНГ. [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://inecon.org/docs/Migranyan_paper_20180327.pdf
42. Экономическое развитие страны. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.grandars.ru/student/ekonomicheskaya-teoriya/ekonomicheskoe-razvitie.html>
43. Топ- 19 економічно розвинених країн світу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-delovye-novosti-36-top-19-ekonomicheski-razvityx-stran-mira>
44. Антонюк Л.Л, Поручник А.М., Савчук В.С. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: монографія. Київ: КНЕУ, 2003. 394с.
45. А. С. Філіпенко “Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність” К.: Знання, 2007. С. 31-75
46. Михайлова-Станюта И.А. Проблемы инновационного развития в условиях глобализации // Наука и инновации. – 2017 – № 3 – С.31-34
47. Краус Н. М. Інституціональні аспекти кластеризації в інноваційній економіці під впливом системної та комплексної модернізації / Н. М. Краус // Економічний часопис – XXI. – 2014. – № 5–6. – С. 29–32

48. Бенди́ков М.А. Рынки высокотехнологической продукции: тенденции и перспективы развития // Маркетинг в России и за рубежом – 2018 – №2 – С.11-13

49. Олейников А. Развитие мирового высокотехнологического рынка // NNVenture. – 2018 – №12 – С. 23-39

50. Завадовский В. В. Технология управления инновационным процессом / В. В. Завадовский // Инновации. – 2008. – № 3 (113). – С. 108– 112.

51. The Global Competitiveness Report 2017-2018 / Klaus Schwab; WEF. — Geneva, Switzerland, 2019. – 544 p.

52. Інноваційний індекс Блумберга. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://www.bloomberg.com/graphics/2015-innovative-countries/>

53. Найбільш інноваційні компанії 2018 за версією BCG. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://blog.iese.edu/bizknowledgewatch/2018/the-most-innovative-companies-2018-bcg/>

54. Найбільш інноваційні компанії за версією Forbes. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://www.forbes.com/innovative-companies/#74e5ab1b1d65>

55. Карпенко В. Л. Методологічні підходи до формування механізму активізації інноваційної діяльності підприємств / В. Л. Карпенко, М. А. Йохна // Наукові праці ДонНТУ: Серія економічна. – 2005. – Вип. 89–2. – 2005. – С. 160–165.

56. Пашута М. Інновації: понятійно-термінологічний апарат, економічна сутність та шляхи стимулювання: Навчальний посібник/ Микола Пашута, Ольга Шкільнюк,; М-во освіти і науки України. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 117 с.

57. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів / за заг. ред. В. І. Полохала. – Київ : Парламентське вид-во, 2009. – 632 с.

58. Харів П. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів: монографія/ Петро Харів,; Тернопільська акад. народного госп. - Тернопіль: Економічна думка, 2003. - 323 с.

59. Черваньов Д. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України: монографія/ Д.М.Черваньов, Л.І.Нейкова. - К.: Знання, 1999. - 514 с.

60. Ілляшенко С. Управління інноваційним розвитком: проблеми, концепції, методи: Навчальний посібник/ Сергій Ілляшенко,. - Суми: Університетська книга, 2003. - 278 с.

61. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент : навчальний посібник / Н. В. Краснокутська. — Київ : КНЕУ, 2003. — 504 с

62. Сайт, присвячений інноваціям та інвестиціям [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://innopolis.info/>

63. Бажал Ю.М. Економічна теорія технологічних змін: навч. посіб. — К.: Заповіт, 1996. — 240 с.

64. І. В. Паризький. Стратегічні пріоритети державного управління інноваційно-технологічним розвитком національної економіки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1044>

65. Трофимова В.В. Концепція сталого розвитку як основа постіндустріальних моделей розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://postref.ru/document_c8184edaf2cf157587c8d65004cf0ebe.html.